

Osnovna šola heroja Janeza Hribarja

Cesta Notranjskega odreda 32

1386 Stari trg pri Ložu

tel: 01 707 12 50, fax: 01 707 12 60

os.h-janeza-hribarja@guest.arnes.si

IZOBRAŽEVANJE UČENCEV OSNOVNE ŠOLE NA DOMU

Predpisi, ki urejajo šolanje na domu, so **Zakon o osnovnih šolah (ZOsn)**, natančneje VII. poglavje tega zakona (od 88. do 92. člena), **Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole in Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli**. 5. člen in 88. člen **Zakona o osnovni šoli** določata, da imajo starši pravico svojega otroka šolati na domu.

VPIS

Vsak starš v Sloveniji mora svojega otroka najprej vpisati v osnovno šolo v okolišu, v katerem otrok prebiva, saj je šola po zakonu (48. člen zakona ZOsn) dolžna vpisati otroka, če le-ta prebiva v njenem okolišu. Starši pa lahko svojega otroka tudi prepíšejo na katerokoli drugo javno ali zasebno šolo, vendar se mora v tem primeru izbrana šola s tem strinjati.

Po 89. členu ZOsn morajo starši najkasneje do začetka šolskega leta (do 31.8.) šolo obvestiti, da bodo svojega otroka šolali na domu. Obvestilo mora biti v pisni obliki in mora vsebovati naslednje podatke: ime in priimek otroka, kraj, kjer bo izobraževanje potekalo in ime in priimek oseb(e), ki bo(do) otroka poučevala(e). Šole imajo obrazec, ki ga starši izpolnijo in oddajo (v prilogi).

Šolo je potrebno **vsako leto posebej do začetka naslednjega šolskega leta** obvestiti, če se bo otrok izobraževal na domu.

PREVERJANJE ZNANJA (90. člen ZOsn)

Z izobraževanjem na domu mora učenec pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne šole.

Otrok mora vsako leto na šoli, kamor je vpisan, opraviti preizkus znanja iz predmetov in sicer:

od 1. do 3. razreda se preverja znanje iz slovenščine in matematike. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom preverja znanje iz italijanščine in matematike, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine in matematike.

od 4. do 6. razreda se preverja znanje iz slovenščine, matematike in prvega tujega jezika. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom preverja znanje iz italijanščine, matematike in prvega tujega jezika, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in prvega tujega jezika.

od 7. do 9. razreda se preverja znanje iz slovenščine, matematike, prvega tujega jezika, zgodovine, domovinske in državljske kulture in etike, športa, vsaj enega naravoslovnega in enega družboslovnega predmeta ter vsaj enega predmeta s področja umetnosti. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom namesto iz slovenščine preverja znanje iz

italijanščine, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine.

Znanje učencev, ki se izobražujejo na domu, oceni izpitna komisija.

Če učenec ne doseže standarda znanja za posamezni razred, ima pravico do ponovnega preverjanja znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta. Po 12. členu Pravilnika o šolskem koledarju poteka ocenjevanje znanja v prvem roku v času od zaključka prvomajskih počitnic do konca drugega ocenjevalnega obdobja, ter v drugem roku v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta.

Če učenec ponovnega preverjanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati izobraževanje v javni ali zasebni osnovni šoli.

Če učenec 9. razreda ponovnega preverjanja ne opravi uspešno, lahko 9. razred ponavlja ali opravlja popravni izpit.

Izvajanje izpita je natančneje opredeljeno v Pravilniku o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v osnovni šoli:

17. in 20. člen: Šola starše učenca, ki se izobražuje na domu, sprti obvešča o rokih in načinu izvedbe ocenjevanja znanja učenca. Znanje učenca, ki se izobražuje na domu, oceni izpitna komisija šole, na katero je učenec vpisan. Osnovna šola učencu, ki se izobražuje na domu, izda spričevalo. Učenec, ki se izobražuje na domu in ne doseže minimalnih standardov znanja za posamezni razred oz. je negativno ocenjen, ima pravico do ponovnega ocenjevanja znanja na enak način in v rokih, ki so določeni za opravljanje izpitov v drugem roku v skladu s pravilnikom o šolskem koledarju.

31. člen: Učenec izpite opravlja pred izpitno komisijo. Izpitna komisija ima predsednika in dva člana, ki jih imenuje ravnatelj osnovne šole praviloma izmed učiteljev šole, v posameznih primerih pa lahko za člana komisije imenuje tudi učitelja druge šole.

32. člen: Izpiti so pisni in ustni ali samo ustni. Pisni in ustni izpit se opravlja pri slovenščini in italijanščini oz. madžarščini, tujem jeziku in matematiki, pri drugih predmetih je izpit samo ustni. Pisni del izpita traja praviloma 45 minut, vendar največ 60 minut, ustni del pa lahko traja največ 30 minut. Teme, naloge in vprašanja za izpit, ki so v skladu z učnim načrtom predmeta, določi izpitna komisija pred začetkom opravljanja izpita. Izpitna komisija oceni učenca neposredno po ustnem izpitu. Z oceno seznaní učenca takoj.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA (NPZ)

Tudi otroci, ki se šolajo na domu, v skladu z 91. členom ZOsn opravljajo Nacionalno preverjanje znanja (NPZ). Nacionalno preverjanje znanja se opravi na koncu šestega in devetega razreda in je za vse otroke obvezno.

V 6. razredu osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

V 9. razredu osnovna šola po predpisanem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister.

Tretji predmet določi minister tako, da v mesecu septembru izmed obveznih predmetov 8. in 9. razreda izbere največ štiri predmete in določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni šoli.

64. člen ZOsn navaja, da osnovna šola starše pisno obvesti o dosežkih učenca na NPZ.

SPRIČEVALO

Na koncu leta šola po 92. členu ZOsn izda spričevalo o izobraževanju na domu. Spričevalo se izda na podlagi enakih zakonskih določbah, kot se izdajajo spričevala za otroke, ki se izobražujejo na šolah.

KAZNI

Starše, ki šolajo svoje otroke na domu, se lahko po 102. členu zakona ZOsn z globo od 500 do 1000 evrov kaznuje za prekršek, v kolikor izobraževanje njihovega otroka na domu ne poteka v skladu z 89., 90. in 91. členom tega zakona, če gre za razloge na strani staršev.

ZAKONSKI PREDPISI O ŠOLANJU OTROK S POSEBNIMI POTREBAMI NA DOMU

Tudi otroci s posebnimi potrebami imajo po **Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami** (glej 21. člen tega zakona) možnost šolanja na domu.

Šolanje otrok s posebnimi potrebami na domu ureja **Pravilnik o osnovnošolskem izobraževanju učencev s posebnimi potrebami na domu** (Uradni list RS, št. 22/16).

Pravilnik določa, da se na domu lahko izobražujejo učenci, katerih starši podajo vlogo za izobraževanje na domu in so z odločbo o usmeritvi, ki jo izda Zavod Republike Slovenije za šolstvo usmerjeni v:

- izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo,
- prilagojen izobraževalni program osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom,
- prilagojen izobraževalni program osnovne šole z nižjim izobrazbenim standardom in
- posebni program vzgoje in izobraževanja za otroke z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju.

Ustrezni pogoji za izobraževanje učencev na domu obstajajo, če starši zagotovijo:

- izvajalca izobraževanja na domu, ki izpolnjuje pogoje za izvajanje javno veljavnih programov otrok s posebnimi potrebami v skladu z zakonom, ki ureja organizacijo in financiranje vzgoje in izobraževanje in drugimi predpisi (v nadaljnjem besedilu: izvajalec) ter
- opremo oziroma didaktične pripomočke, potrebne za doseganje ciljev in standardov znanja, določenih z učnimi načrti.

Vlogo za izobraževanje učenca na domu lahko starši vložijo kadarkoli na pristojno območno enoto Zavoda Republike Slovenije za šolstvo. Vloga za izobraževanje na domu mora vsebovati:

- ime in priimek učenca,
- razloge za izvajanje izobraževanja na domu in njihovo utemeljitev,
- naslov, kjer bo izobraževanje potekalo,
- ime in priimek in potrdilo o pridobljeni izobrazbi izvajalca ter
- opis opreme oziroma didaktičnih pripomočkov.

Komisija za usmerjanje pripravi mnenje o izobraževanju na domu.

V postopku usmerjanja pristojna enota zavoda, na podlagi mnenja komisije, z odločbo usmeri učenca v javno veljavni izobraževalni program in odloči tudi o izobraževanju učenca na domu. Če je učenec z odločbo o usmeritvi že usmerjen v izobraževalni program, izda pristojna enota zavoda, na podlagi mnenja komisije, dopolnilno odločbo o izobraževanju učenca na domu.

Starši lahko pristojni enoti zavoda z navedbo razlogov za prenehanje kadarkoli podajo predlog za prenehanje izobraževanja na domu in vključitev učenca v šolo oziroma zavod, v katerega je učenec vpisan.

Preverjanje in ocenjevanje znanja se za učence s posebnimi potrebami lahko opravlja tudi predhodno ali v dveh delih, in sicer v rokih, ki jih na predlog staršev ali strokovne skupine, ki pripravlja in spremlja individualizirani program učenca, določi ravnatelj. Šola oziroma zavod obvesti učence o preverjanju in ocenjevanju znanja najmanj tri tedne pred rokom.

POMEMBNO ZA OTROKOV RAZVOJ

Tovrstno izobraževanje prinaša številne izzive. Potrebno je biti pozoren na:

- **ČAS IN TRUD**

Šolanje na domu staršem omogoča, da sodelujejo pri učenju svojega otroka; tako pri intelektualnem in čustvenem razvoju, kot pri razvoju drugih sposobnosti in veščin. To je velik dar, hkrati pa zelo velika odgovornost. Starši morajo biti pripravljeni vložiti v šolanje svojega otroka toliko časa, truda in energije, kolikor jih od njih zahteva izbira najustrežnejših metod poučevanja, oblikovanje ustrezne strukture in sam proces učenja in poučevanja. Pri tem mislimo na pripravo na pouk in pouk sam. Otrok potrebuje pomoč pri pripravi urnika za učenje. Skupaj se dogovorite, kdaj bo pouk potekal. Pri tem je pomembna vsakodnevna rutina. Ne pozabite na to, da otrok pred izpiti potrebuje dovolj časa za utrjevanje znanja, ki ga je pridobil na začetku učenja in ga ja verjetno že pozabil.

- **SOCIALIZACIJA**

Pri izobraževanju na domu so družabni stiki omejeni (številčno in časovno). Družabne stike je potrebno aktivno iskati, saj otrok potrebuje družbo svojih vrstnikov. To potrebo lahko zagotovimo z neformalnim druženjem z vrstniki in s tem, da z otrokom poiščemo primerne izvenšolske dejavnosti, kjer ima priložnost za preživljanje časa z vrstniki.

- **ZNANJE**

Starši, ki izobražujejo otroke na domu, morajo otroku podati ustrezno znanje, ki se preverja ob koncu šolskega leta. Potrebna je tudi obravnava snovi predmetov, ki se jih sicer z izpiti ne preverja. Znanje teh predmetov bo otrok namreč potreboval v višjih razredih, če se bo vključil v redno osnovno šolo, nenazadnje bo znanje potreboval v srednji šoli ali pa se bo v nadaljnjem življenju srečal z aktivnostmi, ki bodo zahtevale znanje določenega predmeta. Znanje je dobro črpati iz različnih virov – učbeniki, dodatna literatura. Otrok, ki se izobražuje na domu je upravičen do izposoje učbenikov v okviru učbeniškega sklada. Obdobje izpitov je za učenca lahko izredno naporno in stresno obdobje, zato naj starši otroka na to ustrezno pripravijo in se z njim pogovorijo.

- **OBVEZNOSTI STARŠEV**

Obveznosti staršev izhajajo iz zakonskih podlag.

Še posebej bi radi opozorili, da so starši dolžni obveščati šolo o vseh spremembah, ki bi nastale v času izobraževanja na domu.

- **OBVEZNOSTI ŠOLE**

Šola starše in učence seznani z učnimi gradivi, ki so pomembna za usvajanje učnega gradiva (učni načrti predmetov, učbeniki, delovni zvezki).

Učenec ima pravico do učbenikov iz šolskega učbeniškega sklada.

Šola učenca seznani z datumi in komisijo za izpite na katerih se preverja znanje.

Šola se mora držati zakonsko določenih obveznosti, zato ne more otroka ocenjevati iz več predmetov, kot je določeno v zakonu.

Šola ni dolžna kopirati učnih gradiv in izdelkov, ki nastajajo pri pouku in jih pošiljati učencu, ki se izobražuje na domu.

O točnih datumih izpitov in sestavi komisij bodo starši in učenci obveščeni naknadno.

Priloga: obrazec

**OBVESTILO O IZOBRAŽEVANJU NA DOMU
v šolskem letu**

Podpisani/podpisana

(starši/zakoniti zastopnik otroka)

s prebivališčem

(naslov prebivališča)

vas obveščam, da se bo moj otrok

(ime in priimek)

rojen

(datum rojstva)

v šolskem letu

izobraževal na domu.

*Otrok v šolskem letu

obiskuje

razred

Osnovne šole

(ime in sedež šole)

*(izpolniti za učence, ki že obiskujejo OŠ)

**Otrok je bil v mesecu februarju

vpisan v 1. razred

Osnovne šole

(ime in sedež šole)

** (izpolniti za učence, ki so vpisani v 1. razred OŠ)

Izobraževanje na domu bo potekalo v

(kraj izobraževanja)

Ime in priimek oseb, ki bodo otroka poučevale:

Podpisani/podpisana izjavljam, da sem seznanjen/a z načinom in pogoji izobraževanja na domu za mojega otroka.

Zavežujem se, da bo moj otrok opravljal predpisano preverjanje znanja ob koncu šolskega leta.

Kraj in datum:

Podpis staršev/zakonitega zastopnika
